

Laatste nieuws over de tentoonstelling over de Amsterdamse Waterleidingduinen.

namens de tentoonstellingscommissie Kees Verweij

Graag willen we nog even aandacht vragen voor de tentoonstelling over de Amsterdamse Waterleidingduinen welke op dit ogenblik in het Jan Verwey Natuurcentrum te zien is.

Zojuist is aan deze tentoonstelling nog een extra uitbreiding gegeven. Zo is er een overzicht te zien van het onderzoek naar orchideeën, dat sedert 1974 door D.W. Kapteyn den Boumeester in deze duinen wordt uitgevoerd.

Een opvallende verschijning is de Bijenorchis, die pas de laatste tijd is gevonden. Over het algemeen is deze orchidee rond het Middellandse zeegebied te vinden, maar door de zachte winters voelt hij zich kennelijk hier ook goed thuis. Naast deze orchideeënsoort komen ook nog verschillende andere soorten aan bod, zoals bijvoorbeeld de Grote keverorchis, de Bosorchis en de Brede wespenorchis.

Tot slot zijn er enkele informatiepanelen bijgekomen over de grenspalen in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Deze grenspalen zijn vroeger neergezet door

adellijke families, die in de afgelopen eeuwen grote stukken duin bezaten. Met behulp van deze oude stenen palen werden hun eigendommen en jachtterreinen afgezet.

In de loop van de vorige eeuw verwierf de gemeente Amsterdam deze gebieden ten behoeve van de duinwaterwinning. Niettemin zijn er nog vele oude grenspalen, veelal voorzien van nummers, initialen of zelfs familiewapens, in de duinen blijven staan.

Gezien hun ouderdom - sommigen dateren al uit het begin van de 18de eeuw - zijn het weliswaar bescheiden, maar toch ook boeiende monumenten.

De heer G.J. de Waard houdt zich al geruime tijd bezig met onderzoek naar deze oude grenspalen en heeft inmiddels de meeste geïnventariseerd en beschreven. Een selectie uit zijn werk wordt op deze tentoonstelling gepresenteerd.

Een extra bezoek aan deze tentoonstelling kunnen wij van harte aanbevelen.

Meerkoeten

Jelle van Dijk

Er zijn maar weinig vogels waar vogelaars zo achteloos aan voorbij lopen als Meerkoeten. Een Meerkoet is geen zeldzame soort. Dat houdt al in dat een tijdschrift als Dutch Birding nooit ene letter over het voorkomen in ons land zal besteden. Ook in onze eigen waanemingenrubriek zal men vergeefs naar de Meerkoet zoeken. Nu zijn er natuurlijk meer vogels die algemeen zijn en daardoor in bepaalde kringen zeker geen aandacht zullen krijgen, denk maar aan Koolmees, Vink of Turkse Turtel. Toch weten deze vogels bij de meeste vogelaars meer enthousiasme los te maken dan de Meerkoet. Men vindt het gewoon een saai en duf beest. Het verenkleed zal bij de beeldvorming ongetwijfeld een belangrijke rol spelen. Meerkoeten zijn altijd zwart/grijs. Er is geen verschil op te merken tussen mannetje en vrouwtje en zodra een vogel de eerste rui achter de rug heeft, zal zijn verenkleed ook niet meer veranderen. Verder houdt de Meerkoet het overzichtelijk door er ook geen zomer- of winterkleed op na te houden. Met "Black is beautiful" kom je het gehele jaar wel door.

Toch is hiermee lang niet alles over deze algemene vogel gezegd. In de eerste plaats kan de bovenstaande karakteristiek van het verenkleed wel wat genuanceerd worden. Bij dat verenkleed is geen sprake van een egaal diepzwart zoals dat het geval is bij een Zwarte Kraai bijvoorbeeld. De kop is vaak wel diepzwart, maar de buik is eerder donkergrijs te noemen. Als de vogel de vleu-

Meerkoet *Fulica atra*

gels uitslaat, blijkt de achterrand van de armpennen wit te zijn. Komt de vogel genoeg dichtbij dan blijkt de Meerkoet een rode iris te hebben.

De opvallendste lichaamsdelen van de Meerkoet zijn ongetwijfeld de poten. De tenen zijn namelijk voorzien van brede lobben en eindigen in een scherpe nagel. Die lobben klappen samen als de poot door het water naar voren wordt gehaald, maar spreiden zich als de poot naar achteren wordt bewogen. Hierdoor kan een Meerkoet zich in het water redelijk goed voortbewegen en kan hij ook op land goed uit de voeten. Vergelijk dat eens met het Waterhoen! Deze soort heeft geen zwemlobben aan de poten, waardoor het oversteken van een breed water een hachelijke onderneming wordt. Alleen bij de Futenfamilie komen ook poten met brede zwemlobben voor. Bij deze vogels staan de poten echter zodanig dat ze voor lopen volledig ongeschikt zijn.

Meerkoeten zijn echte alleseters. Ze eten waterplanten, knoppen van grote oeverplanten als Riet en Lisdodde,